

Хлопець, який нарешті переміг свій страх

Марина Павленко

*(П о л о х л и в а казка, перемотана Ялосоветою
з уст далекого нащадка старовинного княжого роду)*

Жив собі Хлопець. І вдався він ще змалку дуже лякливим. Півень закукурікає на світанку — здригається. Собака на вулиці гавкне — затремтить. Під вікном яблуня скрипне — зіщулиться. Ніч настане — за двері носа не вистромить.

І з дітьми сусідськими гратись остерігається, і сам у хаті нізащо не лишиться.

А повмирили батьки — зробився таким боягузом, що навіть своєї Тіні сахався. Хоча й виріс уже.

І Тінь це зрозуміла. Спершу — здивувалась. Потім — осміліла. Та й надумала взяти гору над ним.

От, скажімо, підходить Хлопець до хати. А Тінь, відбившись на білій стіні, командує:
— Стій!

Він і став.

— Уклонись мені! — Тінь уже суворіше.

Він і вклонився перелякано.

— Я — Тінь твоя! — вела далі тихо, але з погрозою. — Від сьогодні мені служитимеш!

— С-с-слухаюсь, м-м-моя володарко! — дрижить Хлопець.

Відтоді, що накаже йому Тінь, те й робить. І все труситься, бідака, мов осиковий лист.

Тільки опівдні, коли сонце якраз над головою, Тінь губила силу, меншала. Одначе страх у нього й тоді не меншав.

А сталося так, що в їхньому князівстві дуже тяжко захворіла князева донька. От батько, як воно в усіх казках водиться, оголосив: хто вилікує дівчину, тому... ну, звісно, князівну — за дружину. Ще й півкнязівства на додачу.

"О — подумала Тінь, — це ж якщо я одружу Хлопця з князівною, то згодом половиною князівства правитиму!"

...Не перший день ідуть вони до палацу. Тінь не дає Хлопцеві ні перепочити, ні навіть зупинитися.

Лиш опівдні сідав Хлопець де-небудь на лісовій галявині, аби трохи підобідати. Це йому Тінь дозволяла, бо жила ж його коштом.

От і зараз дістав Хлопець останню скибку хліба, аж тут малесеньке оленя підходить, поглядає на хлібець такими благальними очима!..

Спочатку Хлопець мало не втік з переляку. А тоді шкода стало тваринки! Нічого Тінь заперечити не змогла (був якраз полудень!), і він оддав той окрасць. Оленятко

з'їло і пострибало в хаші:

— Шукай мене тут, коли будеш між хвилиною і секундою! — гукнуло, перш ніж сховатися в зеленій гущавині.

Ох, і сварилася ж Тінь, вигулькнувши з-під Хлопцевих підшов, коли сонце повернуло на спад!

Він лише тремтів, але вдячний погляд оленяти стояв перед очима.

Надалі перебивався дикими ягідьми та квасеницею, а Тінь гнала і гнала вперед.

На світанку, проходячи мимо лісового озерця, Хлопець раптом помітив, як тоне, безпорадно борсаючись у воді, ведмежатко.

Хлопець перелякався не на жарт: хоч мале, але ж — ведмідь! Та й вода студена! А Тінь така велетенська і вигиналася так зміїно!

— Стій! — несамовито зашипіла вона. Їй зовсім не хотілося намокнути.

А ведмежатко от-от піде на дно! Пересиливши вагання, Хлопець стрибнув у воду, схопив звірятко й виніс на берег.

Порятоване ведмежа обтрусилося і потупцяло в лісові нетрі.

— Дякую, молодче! — обернулось на прощання. — Шукай мене тут, коли буде потрібне тобі солодке золото!

Марно Хлопець благав прощення: обурена Тінь не розмовляла з ним аж до самого вечора.

Зате в його вухах усе звучало: "Дякую, молодче!" Ніхто в житті йому ще так не казав!

А сонце вже скочувалось донизу. Тінь загрозово тягнулася через галявину аж до обрію. Спонучіє, і Тінь, розрісшись, поглине все навкруги! О цій порі Хлопець жахався найбільше.

Враз угорі зчинився шум. То падав орел зі своєю жертвою — молодою лебідкою. Відчайдушно рвалася вона з хижакових пазурів!

Хлопець мало не зомлів од страху.

— Лягай і прикинься мертвим! — звереснула Тінь. Вона й сама злякалась і сподівалася, що, впавши, Хлопець її прикриє собою.

Та він уже вхопив дубця й кинувся на орла. Гамселив хижака, по чім попало, рятуючи скривавлену лебідку. Спинився, аж коли побитий орел важко знявся в повітря й неохоче полетів геть.

Довелось трохи затриматись — підлікувати зранену птаху.

— Поки ти з нею вовтузишся, хтось інший вилікує князівну, йолопе! — лютувала Тінь. Хлопець трусився від її грізного вигляду, але ж як мав покинути кволе створіння?!

Вранці лебідка вже могла змахнути крильми.

— Спасибі, відважний рятівниче! — мовила, відлітаючи. — Знайдеш мене тут, коли запалає в твоєму серці негасиме багаття!

— О, я тобі цього нізащо не подарую! — погрожувала Тінь, але чи не вперше в житті Хлопець не забоявся.

...Бо його ще ні разу не величали ні відважним, ні рятівником!

Нарешті Хлопець і Тінь дісталися княжого палацу. Ні, вони не спізнались. Іще ніхто не вилікував князівну від невідомої хвороби — непробудного сну. Багато лікарів побувало, та все даремне.

— Іди ж! — підштовхувала Тінь Хлопця, та ноги ніяк не несли його.

Зате коли глянув на сонну князівну!..

Дівчина була гарна, як саме сонце! Перед її красою потьмяніли всі люстра й свічки в палаці. Ніколи ще Хлопець такої вроди не бачив!

— Думай про те, як її вилікувати, дурню! — шипіла на вухо Тінь. Але тепер він і сам над усе волів, аби князівна видужала, бо відчув раптом у своєму серці такий вогонь, який, здавалось, міг спопелити його дотла.

...Тільки хто підкаже, як цього досягти?

Тут Хлопцеві згадалися лебідчині слова: "Коли запалає в твоєму серці негасиме багаття!.."

Не гаючись, вибіг із палацу й чимдуж помчав на знайому галявину.

— Куди?! Зачекай! А князівна?! — репетувала Тінь. Проте часу не мав щось їй пояснювати.

Лебідка вже ніби виглядала його, кружляючи над галявиною.

— Щоб розбудити дівчину, яка запалила твоє серце, треба сьогодні ще до заходу сонця змастити її повіки й уста цілющим диким медом.

Цілющим диким медом? Ось воно — солодке золото, про яке мовило ведмежа!

Тепер уже Хлопець біг до озерця. Тінь невдоволено плуганила за ним услід.

Продираючись між чагарями (це ж саме робила й роздратована Тінь), Хлопець надібав на звірятко біля дупластих сосен. Ведмежатко, наче здогадуючись про все, якраз добуло цілющого меду й радо віддало його своєму рятівникові.

Тільки як устигнути до заходу сонця? Воно майже черкалось об горизонт!

Але що це? Замість бігти до палацу, Хлопець щодуху помчав у протилежний бік!

Тінь уже й не рада була, що заварила цю кашу. Навіщо їй забаглося князівської влади? Сиділа б удома та собкала парубком, як до сьогодні.

Хлопець розшукував оленятко, бо збагнув, що без його помочі не встигне. О, він і справді мав так мало часу, що перебував між хвилиною і секундою!

Оленятко вже дріботіло йому назустріч. Ще й не саме, а з матір'ю — молодою струнконою оленцею.

...За хвилину перед тим, як сонце остаточно сховалося, оленця з Хлопцем на спині була вже перед княжим палацом.

Ледве-но Хлопець змочив князівні медом уста й повіки, як останні сонячні промені згасли за обрієм. Але тієї ж миті сонце зійшло у княжій світлиці — розплющила очі юна князівна!

Від щастя Хлопець мало не вмер! А Тінь ураз поблідла, зморщилась і безвільно впала під ноги. В неї тепер лишалася надія тільки на те, що ніколи князівна такого нікчому не покохає! Тоді Тінь знову заволодіє Хлопцем, і вони повернуться додому!

Одначе вона помилилася.

Хлопець уже зовсім не був нікчемою! Адже за ці дні почув про себе стільки доброго! А коли ненавмисне ковзнув поглядом по княжих дзеркалах (раніше боявся дивитись на себе навіть у воду!), то побачив, що він ще й (так-так!) дуже гарний!

Рештки непевності й страху згинули в ньому. І князівна, щойно розплющила свої променисті очі, покохала Хлопця. А коли ще почула, що він рятівник...

Зневажена Тінь оніміла навіки і втратила свою могутню силу.

Тішився одужанню доньки старий князь, тішився увесь люд! А яке розкішне весілля відгуляли! Красивішої та щасливішої пари світ не бачив!

Згодом Хлопець сам почав князювати. Був із нього князь і добрий, і відважний, і справедливий. До того ж, він завжди пам'ятав про своє походження, а тому в його володіннях навіть убогі ставали заможними та щасливими. От ким робить людину перемога над страхом!

Князем робить!

А як же Тінь, питаєте?

Тінь як тінь. Що про неї розказувати?

Іноді, правда, як малий княжич налякається чого-небудь, візьме його батько на коліна і розповість йому цю казку. Хлопчик вислухає уважно-уважно — і страх переборе.

Дуже не хоче, щоб думали про нього, ніби він своєї тіні боїться!

Джерело: Казки з Ялосоветиної скрині